

ARBETSMILJÖ
VERKET

AFS 2019:3

Medicinska kontroller i arbetslivet

Innehåll

Syfte.....	8
Tillämpningsområde	8
Till vem riktar sig föreskrifterna	9
Definitioner	9
Vad det innebär att anordna medicinska kontroller	11
Vad det innebär att anordna biologiska exponeringskontroller	12
Återkoppling från den medicinska kontrollen	12
Hur resultatet ska användas.....	13
Vad tjänstbarhetsintyget ska innehålla	13
Krav för att få sysselsätta arbetstagare i arbete som kräver tjänstbarhetsintyg eller biologiska exponeringskontroller	13
Tjänstbarhetsintyg	13
Sanktionsavgift när tjänstbarhetsintyg saknas.....	14
Biologiska exponeringskontroller	14
Sanktionsavgift när biologiska exponeringskontroller inte utförts eller då biologiska gränsvärden överskridits.....	14
Utländska tjänstbarhetsintyg	15
Dokumentation.....	15
Medicinska kontroller vid exponering för vibrationer, handintensivt arbete, nattarbete samt vid arbete med vissa kemiska produkter.....	15
Vibrationer	15
Handintensivt arbete.....	16
Nattarbete	17
Allergiframkallande kemiska produkter: epoxiplastkomponenter, formaldehydhartser, metakrylater och akrylater	18
Medicinska kontroller med bedömning för tjänstbarhetsintyg vid arbete med olika ämnen.....	19
Allergiframkallande kemiska produkter: isocyanater, diisocyanater, syraanhydrider, etylcyanoakrylater och metylcyanoakrylater	19
Fibrosframkallande damm: asbest, vissa syntetiska oorganiska fibrer och kvarts.....	20
Bly	21
Medicinska kontroller vid arbete med bly	21
Biologiska exponeringskontroller vid arbete med bly.....	22
Blyhalten i blod för kvinnor under 50 år	22
Blyhalten i blod för kvinnor som har fyllt 50 år och män	23
Kadmium	23
Medicinska kontroller vid arbete med kadmium.....	23
Biologiska exponeringskontroller vid arbete med kadmium.....	24

Kadmiumhalten i blod.....	25
Kvicksilver.....	25
Medicinska kontroller vid arbete med kvicksilver.....	25
Biologiska exponeringskontroller vid arbete med kvicksilver.....	26
Kvicksilverhalten i blod.....	26
Medicinska kontroller med bedömning för tjänstbarhetsintyg vid arbete som innebär stor fysisk ansträngning.....	27
Klättring med stor nivåskillnad.....	27
Rök- och kemdykning.....	28
Dykeriarbete.....	28
Medicinska kontroller vid andra arbeten.....	29
Läkares anmälan av sjukdom.....	29
Bestämmelser om sanktionsavgifter.....	30
Övergångsbestämmelser.....	31
Bilagor – kompetenskrav för att få utföra medicinska kontroller, vad medicinska kontroller ska innehålla och bedömningen för tjänstbarhetsintyg.....	33
Vibrationer.....	34
Kompetenskrav för att få utföra den medicinska kontrollen.....	34
Läkarundersökning.....	34
Handintensivt arbete.....	36
Kompetenskrav för att få utföra den medicinska kontrollen.....	36
Undersökning.....	36
Nattarbete.....	37
Kompetenskrav för att få utföra den medicinska kontrollen.....	37
Läkarundersökning.....	37
Arbete med vissa allergiframkallande kemiska produkter (32-35 §§).....	38
Kompetenskrav för att få utföra den medicinska kontrollen.....	38
Läkarundersökning.....	38
Arbete med vissa allergiframkallande kemiska produkter (36-38 §§) där det krävs tjänstbarhetsintyg.....	39
Kompetenskrav för att få utföra den medicinska kontrollen och för att få utfärda tjänstbarhetsintyg.....	39
Läkarundersökning med bedömning för tjänstbarhetsintyg.....	40
Arbete med fibrosframkallande damm: asbest, vissa syntetiska oorganiska fibrer och kvarts.....	42
Kompetenskrav för att få utföra den medicinska kontrollen och för att få utfärda tjänstbarhetsintyg.....	42
Läkarundersökning med bedömning för tjänstbarhetsintyg.....	42
Arbete med bly.....	44
Kompetenskrav för att få utföra den medicinska kontrollen och för att få utfärda tjänstbarhetsintyg.....	44
Läkarundersökning med bedömning för tjänstbarhetsintyg.....	44
Biologisk exponeringskontroll vid blyarbete.....	45

Arbete med kadmium.....	46
Kompetenskrav för att få utföra den medicinska kontrollen och för att få utfärda tjänstbarhetsintyg.....	46
Läkarundersökning med bedömning för tjänstbarhetsintyg.....	46
Biologisk exponeringskontroll vid kadmiumarbete	47
Arbete med kvicksilver.....	48
Kompetenskrav för att få utföra den medicinska kontrollen och för att få utfärda tjänstbarhetsintyg.....	48
Läkarundersökning med bedömning för tjänstbarhetsintyg.....	48
Biologisk exponeringskontroll vid kvicksilverarbete	49
Klättring med stor nivåskillnad.....	50
Kompetenskrav för att få utföra den medicinska kontrollen och för att få utfärda tjänstbarhetsintyg.....	50
Läkarundersökning med bedömning för tjänstbarhetsintyg.....	50
Rök- och kemdykning.....	52
Kompetenskrav för att få utföra den medicinska kontrollen och för att få utfärda tjänstbarhetsintyg.....	52
Läkarundersökning med bedömning för tjänstbarhetsintyg.....	52
Bestämning av fysisk arbetsförmåga.....	54
Dykeriarbete	55
Kompetenskrav för att få utföra den medicinska kontrollen och för att få utfärda tjänstbarhetsintyg.....	55
Läkarundersökning med bedömning för tjänstbarhetsintyg.....	55

Arbetsmiljöverkets föreskrifter om medicinska kontroller i arbetslivet;

AFS 2019:3
Utkom från trycket
den 9 maj 2019

beslutade den 9 april 2019.

Arbetsmiljöverket föreskriver¹ följande med stöd av 18 § arbetsmiljöförordningen (1977:1166).

¹ Jfr följande direktiv:

- Rådets direktiv 89/391/EEG av den 12 juni 1989 om åtgärder för att främja förbättringar av arbetstagarnas säkerhet och hälsa i arbetet.
- Rådets direktiv 93/104/EG av den 23 november 1993 om arbetstidens förläggning i vissa avseenden.
- Rådets direktiv 98/24/EG av den 7 april 1998 om skydd av arbetstagares hälsa och säkerhet mot risker som har samband med kemiska agenser i arbetet (fjortonde särdirektivet enligt artikel 16.1 i direktiv 89/391/EEG).
- Rådets direktiv 83/477/EEG av den 19 september 1983 om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för asbest i arbetet senast ändrat i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/18/EG.
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/44/EG av den 25 juni 2002 om minimikrav för arbetstagares hälsa och säkerhet vid exponering för risker som har samband med fysikaliska agens (vibration) i arbetet (sextonde särdirektivet enligt artikel 16.1 i direktiv 89/391/EEG).
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/37/EG av den 29 april 2004 om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för carcinogener eller mutagena ämnen i arbetet (sjätte särdirektivet enligt artikel 16.1 i rådets direktiv 89/391/EEG).
- Kommissionens direktiv 2009/161/EU av den 17 december 2009 om upprättande av en tredje förteckning över indikativa yrkeshygieniska gränsvärden enligt rådets direktiv 98/24/EG och om en ändring av kommissionens direktiv 2000/39/EG.
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2017/2398/EU av den 12 december 2017 om ändring av direktiv 2004/37/EG om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för carcinogener eller mutagena ämnen i arbetet.

Syfte

1 § Syftet med föreskrifterna är att minska risken för ohälsa relaterad till arbetet genom medicinska kontroller som

1. visar om arbetstagarens hälsotillstånd medger en viss typ av arbete,
2. ger möjlighet att tidigt upptäcka tecken på ohälsa som beror på exponering, och
3. ger underlag för åtgärder på arbetsplatsen.

Tillämpningsområde

2 § Medicinska kontroller ska anordnas vid

1. arbete där arbetstagaren utsätts för vibrationer, 23-25 §§,
2. handintensivt arbete, 26-28 §§,
3. nattarbete, 29-31 §§,
4. arbete med allergiframkallande kemiska produkter, 32-35 §§, och
5. annat arbete där en riskbedömning enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter om systematiskt arbetsmiljöarbete visar att det är motiverat, 80 §.

3 § Medicinska kontroller, med bedömning för tjänstbarhetsintyg, ska anordnas vid

1. arbete med allergiframkallande kemiska produkter, 36-38 §§,
2. arbete som innebär exponering för fibrosframkallande damm, det vill säga asbest, vissa syntetiska oorganiska fibrer eller kvarts, 39-43 §§,
3. arbete som innebär exponering för bly, 44-53 §§,
4. arbete som innebär exponering för kadmium, 54-62 §§,
5. arbete som innebär exponering för kvicksilver, 63-70 §§,
6. arbete som innebär klättring med stor nivåskillnad, 71-73 §§,
7. arbete med rök- och kemdykning, 74-76 §§, och
8. dykeriarbete, 77-79 §§.

4 § Biologiska exponeringskontroller ska anordnas vid arbete med

1. bly, 47-48 §§,
2. kadmium, 57-58 §§, och
3. kvicksilver, 66-67 §§.

5 § Bestämmelser om undersökningar av arbetstagares hälsa finns även i Arbetsmiljöverkets föreskrifter om

1. buller,
2. hälsoundersökning av flygpersonal inom civilflyget,
3. smittrisker,

4. elektromagnetiska fält,
5. arbete med försöksdjur,
6. minderårigas arbetsmiljö,
7. artificiell optisk strålning, och
8. arbete vid bildskärm.

Till vem riktar sig föreskrifterna

6 § Det är arbetsgivaren som ansvarar för att dessa föreskrifter följs, med undantag för det som anges i 81 §.

7 § Med arbetsgivare likställs i dessa föreskrifter den som gemensamt med annan, även familjemedlem, driver yrkesmässig verksamhet utan anställd.

Den som ensam driver verksamhet utan anställd ska följa dessa föreskrifter om verksamheten omfattar det som anges i 32, 36, 39, 40, 41, 44, 54 eller 63 §§.

Även den som sysselsätter inhyrd arbetskraft i sin verksamhet räknas som arbetsgivare för dessa arbetstagare vid tillämpningen av

1. 16 och 17 §§ om tjänstbarhetsintyg,
2. 19 § om biologiska exponeringskontroller, och
3. 18 och 20 §§ om sanktionsavgifter.

8 § I 81 § finns

- regler om läkares anmälan av sjukdom,
- information kring direktiv 2004/37/EG, och
- information kring direktiv 2017/2398/EU.

Definitioner

9 § I dessa föreskrifter menas med:

Biologisk exponeringskontroll	Direkt eller indirekt mätning av halten av ett ämne i kroppen.
Dykeriarbete	Arbete under vatten där arbetstagaren andas andningsgas, det vill säga gasblandning avsedd för dykning, under förhöjt tryck.
Försumbar exponering	Exponering där risken för ohälsa eller olycksfall är på samma nivå som om arbetstagaren inte utsätts för exponeringen.

Kemdykning	Arbete där arbetstagaren tränger in i ett område där luftföroreningar sprids okontrollerat, eller i ett område med syrebrist (oxygenbrist), för att rädda liv, bekämpa utflöde av kemikalier eller liknande, klädd i kemskyddsdräkt och med andningsapparat på.
Kemisk produkt	Kemiskt ämne, eller blandning av kemiska ämnen, som har tillverkats eller utvunnits och vars funktion främst bestäms av dess kemiska sammansättning, eller utgör avfall som består av kemiska produkter.
Läkarundersökning	Del av den medicinska kontrollen <ol style="list-style-type: none"> 1. som en läkare ansvarar för och själv utför i enlighet med patientsäkerhetslagen (2010:659), 2. vid vilken patienten är fysiskt närvarande i rummet, och 3. som läkaren journalför enligt patientdatalagen (2008:355).
Medicinsk kontroll	En medicinsk undersökning av arbetstagare, som är inriktad på möjliga hälsoeffekter av en särskild faktor i arbetsmiljön. Den medicinska kontrollen är avsedd att vara till stöd i det förebyggande arbetsmiljöarbetet. I den medicinska kontrollen kan ingå kroppsundersökningar, provtagningar, samtal och frågeformulär.
Respirabelt damm	Luftburna dammpartiklar som kan inandas och nå de perifera delarna av luftvägarna, där gasutbytet sker.
Rökdykning	Arbete där arbetstagaren tränger in i tät brandrök, för att rädda liv eller bekämpa brand eller liknande, klädd i brandskyddsdräkt och med andningsapparat på.

Tjänstbarhetsintyg

Ett intyg utfärdat av läkare med särskild kompetens enligt tillämplig bilaga, som medger att en arbetstagare utför en viss typ av arbete eller arbetsuppgifter, trots att det generellt sett finns en risk för att arbetet kan ge ohälsa.

Vad det innebär att anordna medicinska kontroller

10 § En arbetsgivare som ska anordna medicinska kontroller enligt dessa föreskrifter ska

1. informera arbetstagaren om varför den medicinska kontrollen behövs och vad den innebär,
2. informera arbetstagaren om att den medicinska kontrollen är frivillig,
3. informera arbetstagaren om att i de arbeten där det enligt dessa föreskrifter krävs ett giltigt tjänstbarhetsintyg för att få arbeta, får arbetsgivaren endast sysselsätta de arbetstagare som har ett sådant,
4. informera arbetstagaren om att det i tjänstbarhetsintyget står hur länge det gäller och kan stå att arbetstagaren bara får utföra vissa arbetsuppgifter eller arbeta vid vissa arbetsstationer,
5. erbjuda de arbetstagare som omfattas av dessa föreskrifter att delta i den medicinska kontrollen,
6. ta reda på vilka arbetstagare som avser att delta i den medicinska kontrollen,
7. beställa en medicinsk kontroll, som ska inkludera återkoppling enligt 12-13 §§, för varje arbetstagare som avser att delta i den medicinska kontrollen,
8. beställa en medicinsk kontroll med bedömning för tjänstbarhetsintyg, om det krävs enligt dessa föreskrifter,
9. beställa ett tjänstbarhetsintyg från den undersökande läkaren, för de arbetstagare som bedömts kunna arbeta med det som intyget avser, och
10. informera den som ska utföra den medicinska kontrollen om de riskbedömningar som ligger till grund för bedömningen att en medicinsk kontroll ska utföras.

Vad det innebär att anordna biologiska exponeringskontroller

11 § En arbetsgivare som ska anordna biologiska exponeringskontroller enligt dessa föreskrifter ska

1. informera arbetstagaren om varför en biologisk exponeringskontroll behövs och vad den innebär,

2. informera arbetstagaren om att biologiska exponeringskontroller är frivilliga, men att arbetsgivaren i arbete med bly, kadmium eller kvicksilver, som enligt dessa föreskrifter kräver denna exponeringskontroll, endast får sysselsätta arbetstagare som har genomgått biologisk exponeringskontroll och där halten i blodet inte överskridit de gränsvärden som anges i 49, 50, 59 eller 68 §§,

3. informera arbetstagaren om att arbetsgivaren får resultatet från den biologiska exponeringskontrollen,

4. erbjuda de arbetstagare som omfattas av dessa föreskrifter att delta i den biologiska exponeringskontrollen,

5. ta reda på vilka arbetstagare som avser att delta i den biologiska exponeringskontrollen,

6. beställa biologiska exponeringskontroller för varje arbetstagare som avser att delta, och

7. se till att den läkare, som ska utföra den medicinska kontrollen med bedömning för tjänstbarhetsintyg, får tillgång till samtliga resultat från arbetstagarens biologiska exponeringskontroller, som utförts sedan den senaste medicinska kontrollen.

Återkoppling från den medicinska kontrollen

12 § I en beställning av medicinska kontroller ska ingå att arbetstagaren ska få

1. information om resultatet av den medicinska kontrollen,

2. övrig information och råd som resultatet av den medicinska kontrollen ger anledning till, och

3. tjänstbarhetsintyget, om ett sådant har utfärdats.

13 § I en beställning av medicinska kontroller ska ingå att den som utför den medicinska kontrollen ska bedöma om det i kontrollen framkommer tecken på samband mellan ohälsa – generellt eller individuellt – och faktorer i arbetsmiljön, och om möjligt föreslå åtgärder.

I beställningen ska också ingå att arbetsgivaren ska få

1. ta del av bedömningen enligt första stycket, och resultat som ligger till grund för bedömningen, i en form som kan användas för det fortsatta syste-

matiska arbetsmiljöarbetet och arbetsanpassningen, i den mån sekretess eller tystnadsplikt inte hindrar det, och

2. tjänstbarhetsintyget, om ett sådant har utfärdats.

Hur resultatet ska användas

14 § Arbetsgivaren ska

1. ta del av resultatet enligt 13 §,
2. använda resultatet enligt 13 § i sitt systematiska arbetsmiljöarbete, och
3. utifrån resultatet vidta de åtgärder som behövs för att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet.

Vad tjänstbarhetsintyget ska innehålla

15 § Ett tjänstbarhetsintyg ska vara utfärdat av den undersökande läkaren och innehålla

1. arbetstagarens namn och personnummer eller motsvarande,
2. vilken medicinsk kontroll som har genomförts,
3. intygande om att arbetstagarens hälsa medger
  - a) det arbete eller de arbetsuppgifter som kontrollen avser, eller
  - b) arbete vid de arbetsstationer som anges i intyget,
4. den undersökande läkarens namn,
5. vårdinrättningens namn,
6. datumet då intyget utfärdades,
7. sista giltighetsdatum för intyget,
8. rekommendation för när nästa medicinska kontroll senast bör genomföras,
9. intygande av att läkaren har den behörighet som krävs för att utfärda tjänstbarhetsintyget enligt tillämplig bilaga till dessa föreskrifter, och
10. intygande av att undersökningen har genomförts i enlighet med dessa föreskrifter.

Krav för att få sysselsätta arbetstagare i arbete som kräver tjänstbarhetsintyg eller biologiska exponeringskontroller

Tjänstbarhetsintyg

16 § I ett arbete där det krävs tjänstbarhetsintyg enligt 36, 39, 40, 41, 44, 54, 63, 71, 74 eller 77 §§ får arbetsgivaren bara sysselsätta eller hyra ut den arbetstagare som har ett giltigt tjänstbarhetsintyg för det arbetet.

Arbetsgivaren ska kunna visa upp arbetstagarens giltiga tjänstbarhetsintyg för Arbetsmiljöverket i original, som kopia eller i elektronisk form.

17 § En arbetsgivare får inte sysselsätta en arbetstagare i arbete eller med arbetsuppgifter där det krävs tjänstbarhetsintyg, om arbetstagaren har råkat ut för olycksfall, sjukdom eller annan händelse, som kan leda till en ökad risk för ohälsa eller olycksfall i det aktuella arbetet, och arbetsgivaren har fått kännedom om detta.

Detta gäller tills arbetstagaren har genomgått en ny medicinsk kontroll med bedömning för tjänstbarhetsintyg och arbetsgivaren kan visa upp ett nytt giltigt tjänstbarhetsintyg enligt 15 §.

Sanktionsavgift när tjänstbarhetsintyg saknas

18 § Om arbetsgivaren sysselsätter en eller flera arbetstagare i arbete eller med arbetsuppgifter som kräver tjänstbarhetsintyg, och inte kan visa upp ett tjänstbarhetsintyg enligt 16 eller 17 §§ för var och en av dessa arbetstagare som

1. identifierar arbetstagaren,
2. anger för vilket arbete eller vilka arbetsuppgifter tjänstbarhetsintyget gäller,
3. har ett sista giltighetsdatum som inte har passerats, och
4. innehåller intygande enligt 15 § 9-10, ska arbetsgivaren betala en sanktionsavgift.

Den lägsta sanktionsavgiften är 15 000 kronor och den högsta är 150 000 kronor. För arbetsgivare som har 500 eller fler sysselsatta är avgiften 150 000 kronor. För den som har under 500 sysselsatta beräknas avgiften enligt följande:

Avgift = 15 000 kronor + (antal sysselsatta - 1) × 271 kronor.

Summan ska avrundas nedåt till närmaste hundratal.

Av 7 § framgår vilka som likställs med arbetsgivare i dessa föreskrifter.

Biologiska exponeringskontroller

19 § Vid arbete med bly, kadmium eller kvicksilver, där det krävs tjänstbarhetsintyg enligt 44, 54 eller 63 §§, får arbetsgivaren bara sysselsätta, eller hyra ut, den arbetstagare som har genomgått en biologisk exponeringskontroll enligt 47, 57 eller 66 §§ och där halten i blodet av bly, kadmium eller kvicksilver inte har överskridit det som anges i 49, 50, 59 eller 68 §§.

Sanktionsavgift när biologiska exponeringskontroller inte utförts eller då biologiska gränsvärden överskridits

20 § Om arbetsgivaren sysselsätter en eller flera arbetstagare i arbete där exponering för bly, kadmium eller kvicksilver förekommer enligt 44, 54 eller 63 §§ och

1. den biologiska exponeringskontrollen visar att halten enligt 49, 50, 59 eller 68 §§ har överskridits, eller

2. biologiska exponeringskontroller enligt 47, 57 eller 66 §§ inte är utförda, ska arbetsgivaren betala en sanktionsavgift.

Den lägsta sanktionsavgiften är 15 000 kronor och den högsta är 150 000 kronor. För arbetsgivare som har 500 eller fler sysselsatta är avgiften 150 000 kronor. För den som har under 500 sysselsatta beräknas avgiften enligt följande:

Avgift = 15 000 kronor + (antal sysselsatta - 1) × 271 kronor.

Summan ska avrundas nedåt till närmaste hundratal.

Av 7 § framgår vilka som likställs med arbetsgivare i dessa föreskrifter.

Utländska tjänstbarhetsintyg

21 § Om ett tjänstbarhetsintyg har utfärdats i ett annat land än Sverige, ska arbetsgivaren kunna visa upp skriftlig dokumentation som styrker att tjänstbarhetsintyget, och den medicinska kontroll som ligger till grund för tjänstbarhetsintyget, uppfyller samtliga krav i dessa föreskrifter. Dokumentationen ska vara på svenska språket.

Dokumentation

22 § Arbetsgivaren ska dokumentera vilka arbetstagare som berörs av dessa föreskrifter.

Dokumentationen ska innehålla

1. arbetstagarens namn,
2. vilken eller vilka exponeringar arbetstagaren har utsatts för,
3. under vilken tidsperiod arbetstagaren har varit exponerad,
4. uppgifter om det som har gjorts enligt 10 § 5-7 och 9 i dessa föreskrifter,
5. uppgifter om det som har gjorts enligt 11 § 4-6 i dessa föreskrifter,
6. uppgifter om att arbetstagaren har ett giltigt tjänstbarhetsintyg, och
7. resultat av biologiska exponeringskontroller vid exponering för bly, kadmium och kvicksilver.

Medicinska kontroller vid exponering för vibrationer, handintensivt arbete, nattarbete samt vid arbete med vissa kemiska produkter

Vibrationer

23 § Arbetsgivaren ska anordna medicinska kontroller för de arbetstagare som kommer att sysselsättas eller sysselsätts i arbete som innebär exponering för vibrationer om exponeringen

1. överstiger insatsvärdet för hand- och armvibrationer enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter om vibrationer,

AFS 2019:3

2. sker på sådant sätt att misstanke finns om att exponeringen kan orsaka ohälsa, eller

3. orsakat vibrationsskador, eller gett misstanke om vibrationsskador, hos en annan arbetstagare, som har exponerats på ett liknande sätt.

24 § Den medicinska kontrollen som avses i 23 § ska anordnas och genomföras

1. innan arbetstagaren sysselsätts i arbetet,

2. återkommande med högst 3 års mellanrum efter att arbetet har påbörjats, och

3. inom 1 månad, efter att arbetsgivaren fått kännedom om att en arbetstagare visar tecken på nytillkommen, eller förvärrad, vibrationsskada.

Om arbetstagaren redan har genomgått en medicinsk kontroll enligt 23 § inom 12 månader före arbetets början, behöver arbetsgivaren inte anordna en ny medicinsk kontroll innan arbetstagaren sysselsätts i arbetet.

25 § När en medicinsk kontroll ska anordnas enligt 23 §, ska arbetsgivaren följa 10 § och se till att den medicinska kontrollen

1. genomförs enligt bilaga 1 punkterna 2-3,

2. genomförs för var och en av de arbetstagare som omfattas av 23 § och som tackat ja till att delta i den medicinska kontrollen, och

3. utförs av en läkare med kompetens enligt bilaga 1 punkt 1.

Handintensivt arbete

26 § Arbetsgivaren ska anordna medicinska kontroller för de arbetstagare som sysselsätts i arbete som medför snabba ihållande handledsrörelser mot ledens ytterlägen i kombination med kraft, det vill säga handintensivt arbete, enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter om belastningsergonomi.

Detta gäller dock inte om en fördjupad bedömning visar att arbetet inte ger en ökad risk för belastningsbesvär i nacke, skuldra, arm eller hand.

27 § Den medicinska kontrollen som avses i 26 § ska anordnas och genomföras

1. inom 3 år efter att handintensivt arbete påbörjats,

2. återkommande med högst 3 års mellanrum efter att handintensivt arbete har påbörjats, och

3. inom en månad, efter att arbetsgivaren fått kännedom om att en arbetstagare fått nya besvär, som kan vara relaterade till handintensivt arbete.

28 § När en medicinsk kontroll ska anordnas enligt 26 §, ska arbetsgivaren följa 10 § och se till att den medicinska kontrollen

1. genomförs enligt bilaga 2 punkt 2,
2. genomförs för var och en av de arbetstagare som omfattas av 26 § och som tackat ja till att delta i den medicinska kontrollen, och
3. utförs av någon med kompetens enligt bilaga 2 punkt 1.

Nattarbete

29 § Arbetsgivaren ska anordna medicinska kontroller för de arbetstagare som kommer att sysselsättas eller sysselsätts i nattarbete. Med nattarbetande avses den som

1. normalt utför minst 3 timmar av sitt arbetspass mellan klockan 22.00 och 06.00, eller
2. troligen kommer att fullgöra minst en tredjedel av sin årsarbetstid mellan klockan 22.00 och 06.00.

Kravet gäller inte för den som under ett år har en eller flera anställningar med nattarbete, där anställningstiden totalt understiger 3 månader.

30 § Den medicinska kontrollen som avses i 29 § ska anordnas och genomföras

1. innan arbetstagaren sysselsätts i nattarbete vid nyanställning,
2. inom 3 månader om byte sker från dagarbete till nattarbete,
3. inom 3 månader om byte sker från dagarbete till skiftarbete där nattarbete ingår, och
4. återkommande
  - a) för arbetstagare under 50 år, med högst 6 års mellanrum efter att nattarbete har påbörjats, och
  - b) för arbetstagare som har fyllt 50 år, med högst 3 års mellanrum efter att nattarbete har påbörjats.

Om arbetstagaren redan har genomgått en medicinsk kontroll enligt 29 § inom 12 månader före nattarbetets början, behöver arbetsgivaren inte anordna en ny medicinsk kontroll innan arbetstagaren sysselsätts i arbetet.

31 § När en medicinsk kontroll ska anordnas enligt 29 §, ska arbetsgivaren följa 10 § och se till att den medicinska kontrollen

1. genomförs enligt bilaga 3 punkt 2,
2. genomförs för var och en av de arbetstagare som omfattas av 29 § och som tackat ja till att delta i den medicinska kontrollen, och
3. utförs av en läkare med kompetens enligt bilaga 3 punkt 1.

Allergiframkallande kemiska produkter: epoxiplastkomponenter, formaldehydhartser, metakrylater och akrylater

32 § Arbetsgivaren ska anordna medicinska kontroller för de arbetstagare som kommer att sysselsättas eller sysselsätts i arbete som innebär exponering för farliga kemiska produkter som klassificeras som H317² eller H334³ på grund av sitt innehåll av

1. epoxiplastkomponenter,
2. formaldehydhartser,
3. metakrylater, eller
4. akrylater.

Detta gäller dock inte om arbetsgivarens riskbedömning visar att exponeringen för ovan nämnda ämnen är försumbar, och att personlig skyddsutrustning därför inte behövs.

Skälen till att exponeringen bedöms som försumbar ska dokumenteras skriftligt.

33 § Den medicinska kontrollen som avses i 32 § ska anordnas och genomföras innan arbetstagaren sysselsätts i arbetet.

Om arbetstagaren redan har genomgått en medicinsk kontroll enligt 32 § inom 2 år före arbetets början, behöver arbetsgivaren inte anordna en ny medicinsk kontroll innan arbetstagaren sysselsätts i arbetet.

34 § Den medicinska kontrollen som avses i 32 § ska anordnas och genomföras för de arbetstagare, som efter påbörjat arbete visar tecken på luftvägsjukdom, hudsjukdom eller allergi, och har meddelat arbetsgivaren detta.

Detta gäller för besvär som kan leda till ökad risk för ohälsa eller sjukdom i samband med arbete enligt 32 §.

35 § När en medicinsk kontroll ska anordnas enligt 32 §, ska arbetsgivaren följa 10 § och se till att den medicinska kontrollen

1. genomförs enligt bilaga 4 punkt 2,
2. genomförs för var och en av de arbetstagare som omfattas av 32 § och som tackat ja till att delta i den medicinska kontrollen, och
3. utförs av en läkare med kompetens enligt bilaga 4 punkt 1.

² Enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006, innebär klassificering H317 att produkten innehåller ämnen som kan orsaka allergiska hudreaktioner.

³ Enligt förordning (EG) nr 1272/2008 innebär klassificering H334 att produkten innehåller ämnen som kan orsaka allergi eller astmasymtom eller andningssvårigheter vid inandning.

Medicinska kontroller med bedömning för tjänstbarhetsintyg vid arbete med olika ämnen

Allergiframkallande kemiska produkter: isocyanater, diisocyanater, syraanhydrider, etylcyanoakrylater och metylcyanoakrylater

36 § Arbetsgivaren ska anordna medicinska kontroller med bedömning för tjänstbarhetsintyg för de arbetstagare som kommer att sysselsättas eller sysselsätts i arbete som innebär exponering för

1. farliga kemiska produkter som klassificeras som H334⁴ på grund av sitt innehåll av

- a) diisocyanater,
- b) organiska syraanhydrider,
2. kemiska produkter som innehåller

a) etyl-2-cyanoakrylat, om arbetet pågår sammanlagt mer än 30 minuter per vecka,

b) metyl-2-cyanoakrylat, om arbetet pågår sammanlagt mer än 30 minuter per vecka,
eller

3. isocyanater som bildas när ett ämne bryts ned i mindre beståndsdelar vid uppvärmning, det vill säga termisk nedbrytning.

Detta gäller dock inte om arbetsgivarens riskbedömning visar att exponeringen för ovan nämnda ämnen i luft är försumbar, och att personlig skyddsutrustning i form av andningsskydd därför inte behövs.

Skälen till att exponeringen bedöms som försumbar ska dokumenteras skriftligt.

37 § Den medicinska kontrollen med bedömning för tjänstbarhetsintyg som avses i 36 § ska anordnas och genomföras

1. innan arbetstagaren sysselsätts i arbetet,
2. 3-6 månader efter att arbetet har påbörjats, och
3. återkommande med högst 2 års mellanrum efter att arbetet har påbörjats, eller tidigare om det framgår av tjänstbarhetsintyget.

Om arbetstagaren redan har ett giltigt tjänstbarhetsintyg för arbete enligt 36 §, och arbetsgivaren har tillgång till detta intyg, behöver arbetsgivaren inte anordna en ny medicinsk kontroll innan arbetstagaren sysselsätts i arbetet.

⁴ Enligt förordning (EG) nr 1272/2008 innebär klassificering H334 att produkten innehåller ämnen som kan orsaka allergi eller astmasymtom eller andningssvårigheter vid inandning.

38 § När en medicinsk kontroll ska anordnas enligt 36 §, ska arbetsgivaren följa 10 § och se till att den medicinska kontrollen med bedömning för tjänstbarhetsintyg

1. genomförs enligt bilaga 5 punkterna 3-5,
2. genomförs för var och en av de arbetstagare som omfattas av 36 § och som tackat ja till att delta i den medicinska kontrollen, och
3. utförs av en läkare med kompetens enligt bilaga 5 punkt 1 eller 2.

Fibrosframkallande damm: asbest, vissa syntetiska oorganiska fibrer och kvarts

39 § Arbetsgivaren ska anordna medicinska kontroller med bedömning för tjänstbarhetsintyg för de arbetstagare som kommer att sysselsättas eller sysselsätts i

1. arbete enligt 10 § Arbetsmiljöverkets föreskrifter om asbest, när det anges i tillståndet,
2. arbete enligt 11 § Arbetsmiljöverkets föreskrifter om asbest, när det anges i tillståndet, eller om arbetet kan medföra att arbetstagaren exponeras för asbesthaltigt damm mer än 50 timmar per kalenderår,
3. arbete enligt 12 § Arbetsmiljöverkets föreskrifter om asbest, eller
4. annat arbete än som avses i 10-12 §§ Arbetsmiljöverkets föreskrifter om asbest och som medför att arbetstagaren exponeras för asbesthaltigt damm mer än 50 timmar per kalenderår.

40 § Arbetsgivaren ska anordna medicinska kontroller med bedömning för tjänstbarhetsintyg för de arbetstagare som kommer att sysselsättas eller sysselsätts i arbete, som medför exponering i mer än 50 timmar per kalenderår för sådana

1. eldfasta keramiska fibrer,
2. specialfibrer, eller
3. kristallina fibrer

som omfattas av Arbetsmiljöverkets föreskrifter om syntetiska oorganiska fibrer.

Detta gäller dock inte i verksamheter där material som innehåller mindre än 5 viktprocent syntetiska oorganiska fibrer hanteras.

41 § Arbetsgivaren ska anordna medicinska kontroller med bedömning för tjänstbarhetsintyg för de arbetstagare som, enligt en exponeringsbedömning enligt 7 § andra stycket 4 Arbetsmiljöverkets föreskrifter om kvarts - stendamm i arbetsmiljön, kommer att sysselsättas eller sysselsätts i ett arbete

1. där halten respirabelt damm av kvarts eller kristobalit i luften uppgår till minst halva gränsvärdet, och
2. arbetet pågår under mer än 20 timmar per vecka under sammanlagt minst 3 månader per år.

42 § Den medicinska kontrollen med bedömning för tjänstbarhetsintyg som avses i 39, 40 och 41 §§ ska anordnas och genomföras

1. innan arbetstagaren sysselsätts i arbetet, och
2. återkommande med högst 3 års mellanrum efter att arbetet har påbörjats, eller tidigare om det framgår av tjänstbarhetsintyget.

Om arbetstagaren redan har ett giltigt tjänstbarhetsintyg för arbete enligt 39, 40 eller 41 §§ och arbetsgivaren har tillgång till detta intyg, behöver arbetsgivaren inte anordna en ny medicinsk kontroll innan arbetstagaren sysselsätts i motsvarande arbete.

43 § När en medicinsk kontroll ska anordnas enligt 39, 40 eller 41 §§, ska arbetsgivaren följa 10 § och se till att den medicinska kontrollen med bedömning för tjänstbarhetsintyg

1. genomförs enligt bilaga 6 punkterna 2-5,
2. genomförs för var och en av de arbetstagare som omfattas av 39, 40 eller 41 §§ och som tackat ja till att delta i den medicinska kontrollen, och
3. utförs av en läkare med kompetens enligt bilaga 6 punkt 1.

Bly

Medicinska kontroller vid arbete med bly

44 § Arbetsgivaren ska anordna medicinska kontroller med bedömning för tjänstbarhetsintyg för de arbetstagare som kommer att sysselsättas eller sysselsätts i arbete som innebär exponering för bly i någon form.

Detta gäller dock inte

1. arbete med material som har en blyhalt av högst 1 viktprocent,
2. arbete som utförs under högst 10 timmar per vecka, där den totala tiden uppgår till maximalt 50 timmar under ett kalenderår,
3. manuellt mjuklödningsarbete med lödtenn och elektrisk lödkolv om det finns effektiv processventilation.

Första stycket gäller inte om arbetsgivarens riskbedömning visar att exponeringen för bly är försumbar, och att personlig skyddsutrustning därför inte behövs.

Skälen till att exponeringen bedöms som försumbar ska dokumenteras skriftligt.

45 § Den medicinska kontrollen med bedömning för tjänstbarhetsintyg som avses i 44 § ska anordnas och genomföras

1. innan arbetstagaren sysselsätts i arbetet, och
2. återkommande med högst 3 års mellanrum efter att arbetet har påbörjats, eller tidigare om detta anges i tjänstbarhetsintyget.

Om arbetstagaren redan har ett giltigt tjänstbarhetsintyg för arbete enligt 44 §, och arbetsgivaren har tillgång till detta intyg, behöver arbetsgivaren inte anordna en ny medicinsk kontroll innan arbetstagaren sysselsätts i arbetet.

46 § När en medicinsk kontroll ska anordnas enligt 44 §, ska arbetsgivaren följa 10 § och se till att den medicinska kontrollen med bedömning för tjänstbarhetsintyg

1. genomförs enligt bilaga 7 punkterna 2-5,
2. genomförs för var och en av de arbetstagare som omfattas av 44 § och som tackat ja till att delta i den medicinska kontrollen, och
3. utförs av en läkare med kompetens enligt bilaga 7 punkt 1.

Biologiska exponeringskontroller vid arbete med bly

47 § Biologiska exponeringskontroller av bly i blod ska anordnas och genomföras för arbetstagare som omfattas av 44 §

1. innan arbetstagaren sysselsätts i arbetet, och
  2. återkommande med 3 månaders mellanrum efter att arbetet har påbörjats.
- Den återkommande biologiska exponeringskontrollen får tidigareläggas eller senareläggas högst 2 veckor. Om exponeringen avbryts under mer än 2 veckor får kontrollen skjutas upp motsvarande tid.

Arbetsgivaren ska ha resultaten av kontrollerna tillgängliga på arbetsplatsen.

48 § När en biologisk exponeringskontroll ska anordnas enligt 47 §, ska arbetsgivaren följa 11 § och se till att den biologiska exponeringskontrollen genomförs

1. enligt bilaga 7 punkt 6, och
2. för var och en av de arbetstagare som omfattas av 44 § och som tackat ja till att delta i exponeringskontrollen.

Blyhalten i blod för kvinnor under 50 år

49 § Om blyhalten i blodet är högre än 0,5 µmol/L (mikromol per liter) hos en kvinna under 50 år får hon inte sysselsättas i arbete där exponering för bly förekommer på det sätt som anges i 44 §.

Detta gäller tills

1. hon har genomgått en läkarundersökning enligt bilaga 7 punkt 2, dock utan en bedömning för tjänstbarhetsintyg, och
2. en biologisk exponeringskontroll har visat att blyhalten i blodet har sjunkit under $0,5 \mu\text{mol/L}$.

Blyhalten i blod för kvinnor som har fyllt 50 år och män

50 § Om blyhalten i blodet är högre än $1,5 \mu\text{mol/L}$ (mikromol per liter) hos en kvinna som har fyllt 50 år eller en man, får dessa inte sysselsättas i arbete där exponering för bly förekommer på det sätt som anges i 44 §.

Detta gäller tills

1. arbetstagaren har genomgått en läkarundersökning enligt bilaga 7 punkt 2, dock utan en bedömning för tjänstbarhetsintyg, och
2. en biologisk exponeringskontroll visar att blyhalten i blodet är under $1,3 \mu\text{mol/L}$.

51 § Om blyhalten i blodet är högre än $1,0 \mu\text{mol/L}$ (mikromol per liter) hos en kvinna som har fyllt 50 år eller en man, ska arbetsgivaren utreda om detta beror på exponering i arbetet, och i så fall vidta de åtgärder som enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter om kemiska arbetsmiljörisker krävs för att minska exponeringen.

52 § Om blyhalten i blodet är lägre än $0,8 \mu\text{mol/L}$ (mikromol per liter) vid 3 biologiska exponeringskontroller i följd efter att arbetet har påbörjats, hos en kvinna som har fyllt 50 år eller en man, ska arbetsgivaren fortsättningsvis anordna exponeringskontroller för dessa arbetstagare med högst 6 månaders mellanrum, så länge som arbetet sker med oförändrad eller minskad blyexponering.

53 § Om blyhalten i blodet är lägre än $0,4 \mu\text{mol/L}$ (mikromol per liter) vid 3 biologiska exponeringskontroller i följd efter att arbetet har påbörjats, hos en kvinna som har fyllt 50 år eller en man, anses dessa inte längre vara exponerade för bly på det sätt som anges i 44 §. Arbetsgivaren behöver då inte anordna fler biologiska exponeringskontroller för dessa arbetstagare, så länge som arbetet sker med oförändrad eller minskad blyexponering.

Kadmium

Medicinska kontroller vid arbete med kadmium

54 § Arbetsgivaren ska anordna medicinska kontroller, med bedömning för tjänstbarhetsintyg, för de arbetstagare som kommer att sysselsättas eller sysselsätts i arbete som innebär exponering för kadmium i någon form.

Detta gäller dock inte om arbetsgivarens riskbedömning visar att exponeringen för kadmium är försumbar, och att personlig skyddsutrustning därför inte behövs.

Skälen till att exponeringen bedöms som försumbar ska dokumenteras skriftligt.

55 § Den medicinska kontrollen med bedömning för tjänstbarhetsintyg som avses i 54 § ska anordnas och genomföras

1. innan arbetstagaren sysselsätts i arbetet, och
2. återkommande med högst 3 års mellanrum efter att arbetet har påbörjats, eller tidigare om detta anges i tjänstbarhetsintyget.

Om arbetstagaren redan har ett giltigt tjänstbarhetsintyg för arbete enligt 54 §, och arbetsgivaren har tillgång till detta intyg, behöver arbetsgivaren inte anordna en ny medicinsk kontroll innan arbetstagaren sysselsätts i arbetet.

56 § När en medicinsk kontroll ska anordnas enligt 54 §, ska arbetsgivaren följa 10 § och se till att den medicinska kontrollen med bedömning för tjänstbarhetsintyg

1. genomförs enligt bilaga 8 punkterna 2-4,
2. genomförs för var och en av de arbetstagare som omfattas av 54 § och som tackat ja till att delta i den medicinska kontrollen, och
3. utförs av en läkare med kompetens enligt bilaga 8 punkt 1.

Biologiska exponeringskontroller vid arbete med kadmium

57 § Biologiska exponeringskontroller av kadmium i blod, ska anordnas och genomföras för arbetstagare som omfattas av 54 §

1. innan arbetstagaren sysselsätts i arbetet, och
2. återkommande med 6 månaders mellanrum efter att arbetet har påbörjats.

Den återkommande biologiska exponeringskontrollen får tidigareläggas eller senareläggas högst 1 månad. Om exponeringen avbryts under mer än 1 månad får kontrollen skjutas upp motsvarande tid.

Arbetsgivaren ska ha resultaten av kontrollerna tillgängliga på arbetsplatsen.

58 § När en biologisk exponeringskontroll ska anordnas enligt 57 §, ska arbetsgivaren följa 11 § och se till att den biologiska exponeringskontrollen genomförs

1. enligt bilaga 8 punkt 5, och
2. för var och en av de arbetstagare som omfattas av 54 § och som tackat ja till att delta i exponeringskontrollen.

Kadmiumhalten i blod

59 § Om kadmiumhalten i blodet är högre än 75 nmol/L (nanomol per liter) hos en arbetstagare, får arbetstagaren inte sysselsättas i arbete där exponering för kadmium förekommer på det sätt som anges i 54 §.

Detta gäller tills

1. arbetstagaren har genomgått en läkarundersökning enligt bilaga 8 punkt 2, dock utan en bedömning för tjänstbarhetsintyg, och
2. en biologisk exponeringskontroll visar att kadmiumhalten i blodet har sjunkit under 50 nmol/L.

60 § Om kadmiumhalten i blodet är högre än 50 nmol/L (nanomol per liter) hos en arbetstagare, ska arbetsgivaren utreda om detta beror på exponering i arbetet, och i så fall vidta de åtgärder som enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter om kemiska arbetsmiljörisker krävs för att minska exponeringen.

61 § Om kadmiumhalten i blodet är lägre än 50 nmol/L (nanomol per liter) hos en arbetstagare, vid 3 biologiska exponeringskontroller i följd efter att arbetet har påbörjats, ska arbetsgivaren fortsättningsvis anordna exponeringskontroller för arbetstagaren med högst 12 månaders mellanrum, så länge som arbetet sker med oförändrad eller minskad kadmiumexponering.

62 § Om kadmiumhalten i blodet är lägre än 10 nmol/L (nanomol per liter) hos en arbetstagare vid 3 biologiska exponeringskontroller i följd efter att arbetet har påbörjats, anses arbetstagaren inte längre vara exponerad för kadmium på det sätt som anges i 54 §. Arbetsgivaren behöver då inte anordna fler biologiska exponeringskontroller för arbetstagaren, så länge som arbetet sker med oförändrad eller minskad kadmiumexponering.

Kvicksilver

Medicinska kontroller vid arbete med kvicksilver

63 § Arbetsgivaren ska anordna medicinska kontroller, med bedömning för tjänstbarhetsintyg, för de arbetstagare som kommer att sysselsättas eller sysselsätts i arbete som innebär exponering för kvicksilver i någon form.

Detta gäller dock inte om arbetsgivarens riskbedömning visar att exponeringen för kvicksilver är försumbar, och att personlig skyddsutrustning därför inte behövs.

Skälen till att exponeringen bedöms som försumbar ska dokumenteras skriftligt.

64 § Den medicinska kontrollen med bedömning för tjänstbarhetsintyg som avses i 63 § ska anordnas och genomföras

1. innan arbetstagaren sysselsätts i arbetet, och
2. återkommande med högst 3 års mellanrum efter att arbetet har påbörjats, eller tidigare om detta anges i tjänstbarhetsintyget.

Om arbetstagaren redan har ett giltigt tjänstbarhetsintyg, för arbete enligt 63 §, och arbetsgivaren har tillgång till detta intyg, behöver arbetsgivaren inte anordna en ny medicinsk kontroll innan arbetstagaren sysselsätts i arbetet.

65 § När en medicinsk kontroll ska anordnas enligt 63 §, ska arbetsgivaren följa 10 § och se till att den medicinska kontrollen med bedömning för tjänstbarhetsintyg

1. genomförs enligt bilaga 9 punkterna 2-4,
2. genomförs för var och en av de arbetstagare som omfattas av 63 § och som tackat ja till att delta i den medicinska kontrollen, och
3. utförs av en läkare med kompetens enligt bilaga 9 punkt 1.

Biologiska exponeringskontroller vid arbete med kvicksilver

66 § Biologiska exponeringskontroller av kvicksilver i blod, ska anordnas och genomföras för arbetstagare som omfattas av 63 §

1. innan arbetstagaren sysselsätts i arbetet, och
  2. återkommande med 6 månaders mellanrum efter att arbetet har påbörjats.
- Den återkommande biologiska exponeringskontrollen får tidigareläggas eller senareläggas högst 1 månad. Om exponeringen avbryts under mer än 1 månad får kontrollen skjutas upp motsvarande tid.

Arbetsgivaren ska ha resultaten av kontrollerna tillgängliga på arbetsplatsen.

67 § När en biologisk exponeringskontroll ska anordnas enligt 66 § ska arbetsgivaren följa 11 § och se till att den biologiska exponeringskontrollen genomförs

1. enligt bilaga 9 punkt 5, och
2. för var och en av de arbetstagare som omfattas av 63 § och som tackat ja till att delta i exponeringskontrollen.

Kvicksilverhalten i blod

68 § Om kvicksilverhalten i blodet är högre än 50 nmol/L (nanomol per liter) hos en arbetstagare, får denna inte sysselsättas i arbete där exponering för kvicksilver förekommer på det sätt som anges i 63 §.

Detta gäller tills

1. arbetstagaren har genomgått en läkarundersökning enligt bilaga 9 punkt 2, dock utan bedömning för tjänstbarhetsintyg, och
2. en biologisk exponeringskontroll visar att kvicksilverhalten i blodet har sjunkit under 35 nmol/L.

69 § Om kvicksilverhalten i blodet är högre än 35 nmol/L (nanomol per liter) hos en arbetstagare, ska arbetsgivaren utreda om detta beror på exponering i arbetet, och i så fall vidta de åtgärder som enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter om kemiska arbetsmiljörisker krävs för att minska exponeringen.

70 § Om kvicksilverhalten i blodet är lägre än 15 nmol/L (nanomol per liter) hos en arbetstagare, vid 3 biologiska exponeringskontroller i följd efter att arbetet har påbörjats, anses arbetstagaren inte längre vara exponerad för kvicksilver på det sätt som anges i 63 §. Arbetsgivaren behöver då inte anordna fler biologiska exponeringskontroller för arbetstagaren, så länge som arbetet sker med oförändrad eller minskad kvicksilverexponering.

Medicinska kontroller med bedömning för tjänstbarhetsintyg vid arbete som innebär stor fysisk ansträngning

Klättring med stor nivåskillnad

71 § Arbetsgivaren ska anordna medicinska kontroller med bedömning för tjänstbarhetsintyg för de arbetstagare som kommer att sysselsättas eller sysselsätts i arbete, som innebär klättring med en nivåskillnad på mer än 13 meter

1. i stolpe,
2. på stege,
3. i träd, eller
4. liknande

där risken finns att arbetstagaren faller fritt eller okontrollerat, eller hamnar i en situation där undsättning är försvårad.

72 § Den medicinska kontrollen med bedömning för tjänstbarhetsintyg som avses i 71 § ska anordnas och genomföras

1. innan arbetstagaren sysselsätts i arbetet, och
2. återkommande med högst 12 månaders mellanrum efter att arbetet har påbörjats, eller tidigare om det krävs i tjänstbarhetsintyget.

Om arbetstagaren redan har ett giltigt tjänstbarhetsintyg för arbete enligt 71 §, och arbetsgivaren har tillgång till detta intyg, behöver arbetsgivaren inte anordna en ny medicinsk kontroll innan arbetstagaren sysselsätts i arbetet.

73 § När en medicinsk kontroll ska anordnas enligt 71 §, ska arbetsgivaren följa 10 § och se till att den medicinska kontrollen med bedömning för tjänstbarhetsintyg

1. genomförs enligt bilaga 10 punkterna 2-4,
2. genomförs för var och en av de arbetstagare som omfattas av 71 § och som tackat ja till att delta i den medicinska kontrollen, och
3. utförs av en läkare med kompetens enligt bilaga 10 punkt 1.

Rök- och kemdykning

74 § Arbetsgivaren ska anordna medicinska kontroller med bedömning för tjänstbarhetsintyg för arbetstagare som kommer att sysselsättas eller sysselsätts i arbete med rök- eller kemdykning.

Detta gäller dock inte arbetstagare som endast förväntas utföra insatser som innebär måttlig fysisk ansträngning eller belastning.

75 § Den medicinska kontrollen med bedömning för tjänstbarhetsintyg som avses i 74 §, ska anordnas och genomföras

1. innan arbetstagaren sysselsätts i arbetet, och
2. återkommande med högst 12 månaders mellanrum efter att arbetet har påbörjats, eller tidigare om det framgår av tjänstbarhetsintyget.

Om arbetstagaren redan har ett giltigt tjänstbarhetsintyg för arbete enligt 74 §, och arbetsgivaren har tillgång till detta intyg, behöver arbetsgivaren inte anordna en ny medicinsk kontroll innan arbetstagaren sysselsätts i arbetet.

76 § När en medicinsk kontroll ska anordnas enligt 74 §, ska arbetsgivaren följa 10 § och se till att den medicinska kontrollen med bedömning för tjänstbarhetsintyg

1. genomförs enligt bilaga 11 punkterna 2-4,
  2. genomförs för var och en av de arbetstagare som omfattas av 74 § och som tackat ja till att delta i den medicinska kontrollen, och
  3. utförs av en läkare med kompetens enligt bilaga 11 punkt 1.
- Den fysiska arbetsförmågan ska bestämmas enligt bilaga 11 punkt 5.

Dykeriarbete

77 § Arbetsgivaren ska anordna medicinska kontroller med bedömning för tjänstbarhetsintyg för de arbetstagare som kommer att sysselsättas eller sysselsätts i dykeriarbete.

78 § Den medicinska kontrollen med bedömning för tjänstbarhetsintyg som avses i 77 § ska anordnas och genomföras

1. innan arbetstagaren sysselsätts i arbetet, och

2. återkommande

a) för arbetstagare under 40 år, med högst 5 års mellanrum efter att arbetet har påbörjats,

b) för arbetstagare som har fyllt 40 år, med högst 2 års mellanrum efter att arbetet har påbörjats, eller

c) tidigare, om det krävs i tjänstbarhetsintyget.

Om arbetstagaren redan har ett giltigt tjänstbarhetsintyg för arbete enligt 77 §, och arbetsgivaren har tillgång till detta intyg, behöver arbetsgivaren inte anordna en ny medicinsk kontroll innan arbetstagaren sysselsätts i arbetet.

79 § När en medicinsk kontroll ska anordnas enligt 77 §, ska arbetsgivaren följa 10 § och se till att den medicinska kontrollen med bedömning för tjänstbarhetsintyg

1. genomförs enligt bilaga 12 punkterna 2-4,

2. genomförs för var och en av de arbetstagare som omfattas av 77 § och som tackat ja till att delta i den medicinska kontrollen, och

3. utförs av en läkare med kompetens enligt bilaga 12 punkt 1.

Medicinska kontroller vid andra arbeten

80 § Om en riskbedömning visar att det är motiverat, ska arbetsgivaren anordna medicinska kontroller för arbetstagarna även i andra fall än de som omfattas av 23-79 §§. Arbetsgivaren ska beställa medicinska kontroller vars innehåll är anpassat till den risk som exponeringen kan innebära och vars resultat kan vara användbart för de åtgärder som kan krävas för att minimera risken.

Läkares anmälan av sjukdom

81 § Läkare ska, enligt 2 § arbetsmiljöförordningen (1977:1166), till Arbetsmiljöverket anmäla sjukdomar som kan ha samband med arbetet och är av intresse från arbetsmiljösynpunkt.

Av intresse är sjukdomar, symptom eller besvär

1. där sambandet med arbetet är nytt, oväntat eller sällsynt,

2. som har drabbat många personer i en viss typ av arbete – fler än förväntat i denna typ av arbete eller på ett visst arbetsställe,

3. som ökar i frekvens över tid,

4. där sambandet kan misstänkas bero på exponering för carcinogena eller mutagena ämnen, och

5. som är tecken på dåliga arbetsförhållanden eller bristande rutiner för arbetsanpassning och rehabilitering.

Om en arbetstagare visar symptom som misstänks bero på exponering för carcinogener eller mutagena ämnen, får den läkare eller det organ som ansvarar för hälsundersökningen av arbetstagaren, begära att andra arbetstagare, som har blivit utsatta för likartad exponering, får genomgå en hälsundersökning.

Om en arbetstagare har exponerats för carcinogener eller mutagena ämnen, kan den läkare eller det organ som ansvarar för hälsundersökningen av arbetstagaren, indikera att hälsundersökningar av arbetstagaren ska fortsätta så länge som det anses nödvändigt, även efter det att exponeringen har upphört.

Bestämmelser om sanktionsavgifter

82 § Bestämmelserna i 16, 17 och 19 §§ utgör föreskrifter enligt 4 kap. 6 § arbetsmiljölagen (1977:1160).

Den som överträder dessa bestämmelser ska betala sanktionsavgift enligt 8 kap. 5-10 §§ arbetsmiljölagen. Sanktionsavgiftens storlek beräknas enligt de grunder som anges i 18 och 20 §§.

Övergångsbestämmelser

1. Denna författning träder i kraft den 1 november 2019.
2. Genom denna författning upphävs Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2005:6) om medicinska kontroller i arbetslivet.
3. De upphävda föreskrifterna fortsätter, vad avser gränsvärden för blyhalten i blod, att gälla till och med den 31 oktober 2021.
4. Tjänstbarhetsintyg som utfärdats i enlighet med de upphävda föreskrifterna fortsätter att gälla under den tid som angetts i intyget.
5. För arbetstagare som, sedan före ikraftträdandet av dessa föreskrifter,
  - a) sysselsätts i handintensivt arbete, eller
  - b) är nattarbetande men inte tidigare omfattats av krav på medicinska kontroller,ska kontroller enligt dessa föreskrifter anordnas senast den 31 oktober 2021.
6. Arbetstagare som, sedan före ikraftträdandet av dessa föreskrifter, sysselsätts i arbete med kvicksilver får, från och med den 1 november 2021, endast sysselsättas i sådant arbete om
  - a) arbetsgivaren kan visa upp ett giltigt tjänstbarhetsintyg, och
  - b) biologisk exponeringskontroll för arbetstagaren uppfyller de krav som anges i 66-68 §§.
7. Arbetstagare som, sedan före ikraftträdandet av dessa föreskrifter, sysselsätts i sådant arbete som innebär klättring med stor nivåskillnad som avses i 71 § får, från och med den 1 november 2021, endast sysselsättas i sådant arbete om arbetsgivaren kan visa upp ett giltigt tjänstbarhetsintyg.

ERNA ZELMIN-EKENHEM

Christina Jonsson

Anna Varg

Bilagor – kompetenskrav för att få utföra medicinska kontroller, vad medicinska kontroller ska innehålla och bedömningen för tjänstbarhetsintyg

Vibrationer

Kompetenskrav för att få utföra den medicinska kontrollen

1. Den som utför en medicinsk kontroll med avseende på vibrationer ska vara legitimerad läkare och ha
  1. goda kunskaper om vad arbetsmiljöarbete innebär,
  2. god kännedom om arbetstagarens exponering och arbetsförhållanden, och
  3. klinisk kompetens att undersöka och utreda vibrationsrelaterade besvär.

Läkarundersökning

2. Vid läkarundersökningen ska
  1. uppgifter inhämtas om
    - a) tidigare och nuvarande arbetsförhållanden, med särskild inriktning på exponering för vibrationer och stötar,
    - b) tidigare och nuvarande sjukdomar,
    - c) läkemedelsanvändning och tobaksbruk,
    - d) tidigare och nuvarande besvär som är eller kan vara vibrationsrelaterade och deras
      - i. debut,
      - ii. frekvens,
      - iii. allvarlighetsgrad,
      - iv. utbredning, och
      - v. relation till exponering,
  2. klinisk undersökning genomförs av händer, armar, skuldror och nacke med avseende på
    - a) muskuloskeletal besvär,
    - b) besvär relaterade till eventuella skador på
      - i. kärl,
      - ii. nerver, och
      - iii. hud,
  3. i övrigt ingå vad som kan behövas för att bedöma om arbetstagaren löper risk för ohälsa i samband med arbete där vibrationer förekommer, och
  4. en bedömning görs avseende sambandet mellan eventuella besvär och arbetstagarens aktuella arbetssituation.

Bilaga 1

3. Om de 2 första läkarundersökningarna inte visar tecken på vibrations-skada, kan varannan undersökning ersättas med

1. en enklare undersökning, eller
2. ett frågeformulär avsett för screening av vibrationsskada.

Om det i dessa framkommer tecken på vibrationsskada, ska arbetstagaren inom 3 månader genomgå läkarundersökning enligt punkt 2.

Handintensivt arbete

Kompetenskrav för att få utföra den medicinska kontrollen

1. Den som utför en medicinsk kontroll med avseende på handintensivt arbete ska vara legitimerad läkare, legitimerad fysioterapeut, legitimerad naprapat eller legitimerad kiropraktor och ha

1. goda kunskaper om vad arbetsmiljöarbete innebär,
2. god kännedom om arbetstagarens exponering och arbetsförhållanden,
3. klinisk kompetens för undersökning av rörelseorganen, och
4. kompetens att bedöma om det handintensiva arbetet kan ge besvär i nacke, skuldra, arm eller hand.

Undersökning

2. Vid undersökningen ska uppgifter inhämtas om

1. tidigare och nuvarande arbetsförhållanden,
2. tidigare och nuvarande sjukdomar, och
3. besvär som kan vara relaterade till handintensivt arbete och deras
  - a) debut,
  - b) frekvens,
  - c) allvarlighetsgrad,
  - d) utbredning, och
  - e) relation till exponering.

Om arbetstagaren beskriver besvär, som kan misstänkas vara relaterade till handintensivt arbete, ska

1. en klinisk undersökning genomföras i syfte att identifiera besvär och funktionsnedsättningar i

- a) händer,
- b) armar,
- c) skuldror, eller
- d) nacke,

och

2. en bedömning görs avseende sambandet mellan besvären och arbetstagarens aktuella arbetsförhållanden.

Nattarbete

Kompetenskrav för att få utföra den medicinska kontrollen

1. Den som utför en medicinsk kontroll med avseende på nattarbete ska vara legitimerad läkare och ha
  1. goda kunskaper om vad arbetsmiljöarbete innebär,
  2. god kännedom om arbetstagarens arbetsförhållanden, och
  3. klinisk kompetens att undersöka och utreda besvär som kan vara relaterade till nattarbete.

Läkarundersökning

2. Vid läkarundersökningen ska
  1. uppgifter inhämtas om
    - a) tidigare och nuvarande arbetsförhållanden,
    - b) sociala förhållanden,
    - c) tidigare och nuvarande sjukdomar,
    - d) läkemedelsanvändning och tobaksbruk, och
    - e) alkohol- och drogvanor,
  2. en relevant klinisk undersökning genomförs, för att kunna bedöma om arbetstagaren löper risk för ohälsa i samband med nattarbete,
  3. blodtrycket bestämmas,
  4. i övrigt ingå vad som kan behövas för att bedöma om arbetstagaren löper risk för ohälsa i samband med arbete där nattarbete förekommer, och en bedömning görs avseende sambandet mellan eventuella besvär och arbetstagarens aktuella arbetssituation.

Arbete med vissa allergiframkallande kemiska produkter (32-35 §§)

Kompetenskrav för att få utföra den medicinska kontrollen

1. Den som utför en medicinsk kontroll med avseende på arbete med de allergiframkallande produkter som anges i 32 § ska vara legitimerad läkare och ha
  1. goda kunskaper om vad arbetsmiljöarbete innebär,
  2. goda kunskaper om riskerna vid arbete med allergiframkallande kemiska ämnen och produkter,
  3. god kännedom om arbetstagarens exponering och arbetsförhållanden, och
  4. klinisk kompetens att
    - a) bedöma hudbesvär,
    - b) bedöma allergiska besvär, och
    - c) kunna tolka resultat från spirometriundersökningar.

Läkarundersökning

2. Vid läkarundersökningen ska
  1. uppgifter inhämtas om
    - a) tidigare och nuvarande arbetsförhållanden,
    - b) tidigare och nuvarande sjukdomar, med särskild inriktning på
      - i. luftvägssjukdom,
      - ii. hudsjukdom, och
      - iii. allergi eller annan överkänslighet,och
    - c) läkemedelsanvändning och tobaksbruk,
  2. klinisk undersökning genomförs avseende
    - a) hud, och
    - b) övre och nedre luftvägar,
  3. spirometriundersökning genomförs,
  4. i övrigt ingå vad som kan behövas för att bedöma om arbetstagaren löper risk för ohälsa i samband med arbete där allergiframkallande kemiska produkter förekommer, och
  5. en bedömning görs avseende sambandet mellan eventuella besvär och arbetstagarens aktuella arbetssituation.

Arbete med vissa allergiframkallande kemiska produkter (36-38 §§) där det krävs tjänstbarhetsintyg

Kompetenskrav för att få utföra den medicinska kontrollen och för att få utfärda tjänstbarhetsintyg

1. Den som utför en medicinsk kontroll med avseende på arbete med de allergiframkallande produkter som anges i 36 §, där det krävs en bedömning för tjänstbarhetsintyg, ska vara legitimerad läkare och ha

1. specialistkompetens inom
  - a) företagshälsovård,
  - b) yrkesmedicin,
  - c) yrkes- och miljömedicin,
  - d) arbets- och miljömedicin,
  - e) arbetsmedicin, eller
  - f) annan jämförlig specialitet,

eller

2. godkänt resultat från

- a) Arbetslivsinstitutets företagsläkarutbildning, och ha minst 2 års heltidstjänstgöring under handledning
  - i. inom företagshälsovård eller motsvarande,
  - ii. på arbets- och miljömedicinsk klinik, eller
  - iii. inom Försvarsmakten,

eller

b) en kurs i medicinska kontroller med kursintyg från Arbetsmiljöverket eller en därmed jämförlig utbildning, och ha minst 2 års heltidstjänstgöring under handledning

- i. inom företagshälsovård eller motsvarande,
- ii. på arbets- och miljömedicinsk klinik, eller
- iii. inom Försvarsmakten.

Läkaren ska även ha god kännedom om arbetstagarens exponering och arbetsförhållanden.

2. Den som utför en medicinsk kontroll av elever i grund- och gymnasieskolan med avseende på arbete med de allergiframkallande produkter som anges i 36 §, där det krävs en bedömning för tjänstbarhetsintyg, ska

1. ha den kompetens som anges i punkt 1,

eller

2. vara legitimerad läkare och ha minst motsvarande 2 års heltidstjänstgöring inom skolhälsovård och ha godkänt resultat från

- a) en kurs i medicinska kontroller i arbetslivet med kursintyg från Arbetsmiljöverket eller en därmed jämförlig utbildning, eller
- b) någon av de kurser för skolläkare som getts före 2010, där Arbetsmiljöverket deltagit med utbildning om medicinska kontroller i arbetslivet, och ha
  - i. goda kunskaper om vad arbetsmiljöarbete innebär,
  - ii. goda kunskaper om riskerna vid arbete med allergiframkallande kemiska ämnen och produkter,
  - iii. god kännedom om den enskilda elevens exponering och arbetsförhållanden, och
  - iv. ha klinisk kompetens att
    - bedöma hudbesvär,
    - bedöma allergiska besvär, och
    - kunna tolka resultat från spirometriundersökningar.

Läkarundersökning med bedömning för tjänstbarhetsintyg

3. Vid läkarundersökningen ska

1. uppgifter inhämtas om

- a) tidigare och nuvarande arbetsförhållanden,
- b) tidigare och nuvarande sjukdomar, med särskild inriktning på
  - i. luftvägssjukdom,
  - ii. hudsjukdom, och
  - iii. allergi eller annan överkänslighet,

och

c) läkemedelsanvändning och tobaksbruk,

2. klinisk undersökning genomförs avseende

- a) övre- och nedre luftvägar, och
- b) hud,

3. spirometriundersökning genomförs,

4. i övrigt ingå vad som kan behövas för att bedöma om arbetstagaren löper risk för ohälsa i samband med arbete där allergiframkallande kemiska produkter förekommer, och

5. en bedömning göras avseende sambandet mellan eventuella besvär och arbetstagarens aktuella arbetssituation.

4. Ett tjänstbarhetsintyg ska utfärdas för de arbetstagare där en bedömning, som grundas på läkarundersökningen enligt punkt 3, visar att arbetet i nuläget inte ger ohälsa, eller kan misstänkas ge en ökad risk för ohälsa.

I tjänstbarhetsintyget ska de uppgifter som anges i 15 § finnas.

Nästa medicinska kontroll med bedömning för tjänstbarhetsintyg ska ske inom 2 år, eller tidigare om den samlade bedömningen föranleder detta.

5. Ett tjänstbarhetsintyg ska inte utfärdas om läkarundersökningen enligt punkt 3, visar att en arbetstagare har sjuklighet eller svaghet i de nedre luftvägarna som ger ohälsa, eller kan misstänkas ge en ökad risk för ohälsa, vid arbete som innebär exponering för allergiframkallande kemiska produkter enligt 36 §.

Arbete med fibrosframkallande damm: asbest, vissa syntetiska oorganiska fibrer och kvarts

Kompetenskrav för att få utföra den medicinska kontrollen och för att få utfärda tjänstbarhetsintyg

1. Den som utför en medicinsk kontroll med avseende på arbete med fibrosframkallande damm, där det krävs en bedömning för tjänstbarhetsintyg, ska vara legitimerad läkare och ha

1. specialistkompetens inom
  - a) företagshälsovård,
  - b) yrkesmedicin,
  - c) yrkes- och miljömedicin,
  - d) arbets- och miljömedicin,
  - e) arbetsmedicin, eller
  - f) annan jämförlig specialitet,

eller

2. godkänt resultat från
  - a) Arbetslivsinstitutets företagsläkarutbildning, och ha minst 2 års heltidstjänstgöring under handledning
    - i. inom företagshälsovård eller motsvarande,
    - ii. på arbets- och miljömedicinsk klinik, eller
    - iii. inom Försvarsmakten,

eller

- b) en kurs i medicinska kontroller med kursintyg från Arbetsmiljöverket eller en därmed jämförlig utbildning, och ha minst 2 års heltidstjänstgöring under handledning
  - i. inom företagshälsovård eller motsvarande,
  - ii. på arbets- och miljömedicinsk klinik, eller
  - iii. inom Försvarsmakten.

Läkaren ska även ha god kännedom om arbetstagarens exponering och arbetsförhållanden.

Läkarundersökning med bedömning för tjänstbarhetsintyg

2. Vid läkarundersökningen ska

1. uppgifter inhämtas om
  - a) tidigare och nuvarande arbetsförhållanden, med särskild inriktning på exponering för fibrosframkallande eller annat hälsofarligt damm,
  - b) tidigare och nuvarande sjukdomar, med särskild inriktning på lungsjukdom, och

- c) läkemedelsanvändning och tobaksbruk,
  2. klinisk undersökning genomförs avseende hjärta och lungor,
  3. spirometriundersökning genomförs,
  4. resultat från utförda lungröntgenundersökningar beaktas varav
    - a) den första ska utföras innan arbetstagaren sysselsätts i arbete,
    - b) den andra ska utföras efter 9 år, det vill säga i samband med den fjärde läkarundersökningen, och
    - c) de därefter följande lungröntgenundersökningarna ska göras vart sjätte år, det vill säga i samband med varannan läkarundersökning, om inte övriga undersökningsfynd föranleder tätare kontroller,
  5. i övrigt ingå vad som kan behövas för att bedöma om arbetstagaren löper risk för ohälsa i samband med arbete där fibrosframkallande damm förekommer, och
  6. en bedömning görs avseende sambandet mellan eventuella besvär och arbetstagarens aktuella arbetssituation.
3. Tolkningen av lungröntgenundersökningen ska göras av en läkare med kompetens att bedöma förekomsten av eventuell yrkesrelaterad lungfibros, det vill säga pneumokonios, och andra lungsjukdomar.
4. Ett tjänstbarhetsintyg ska utfärdas för de arbetstagare där en bedömning, som grundas på läkarundersökningen enligt punkt 2, visar att arbetet i nuläget inte ger ohälsa, eller kan misstänkas ge en ökad risk för ohälsa.
- I tjänstbarhetsintyget ska de uppgifter som anges i 15 § finnas.
- Nästa medicinska kontroll med bedömning för tjänstbarhetsintyg ska ske inom 3 år, eller tidigare om den samlade bedömningen föranleder detta.
5. Ett tjänstbarhetsintyg ska inte utfärdas om läkarundersökningen enligt punkt 2, visar att en arbetstagare har sjuklighet eller svaghet i de nedre luftvägarna som ger ohälsa, eller kan misstänkas ge en ökad risk för ohälsa, vid arbete som innebär exponering för fibrosframkallande damm enligt 39-41 §§.

Arbete med bly

Kompetenskrav för att få utföra den medicinska kontrollen och för att få utfärda tjänstbarhetsintyg

1. Den som utför en medicinsk kontroll med avseende på arbete med bly, där det krävs en bedömning för tjänstbarhetsintyg, ska vara legitimerad läkare och ha

1. specialistkompetens inom
  - a) företagshälsovård,
  - b) yrkesmedicin,
  - c) yrkes- och miljömedicin,
  - d) arbets- och miljömedicin,
  - e) arbetsmedicin, eller
  - f) annan jämförlig specialitet,

eller

2. godkänt resultat från
  - a) Arbetslivsinstitutets företagsläkarutbildning, och ha minst 2 års heltidstjänstgöring under handledning
    - i. inom företagshälsovård eller motsvarande,
    - ii. på arbets- och miljömedicinsk klinik, eller
    - iii. inom Försvarsmakten,

eller

- b) en kurs i medicinska kontroller med kursintyg från Arbetsmiljöverket eller en därmed jämförlig utbildning, och ha minst 2 års heltidstjänstgöring under handledning
  - i. inom företagshälsovård eller motsvarande,
  - ii. på arbets- och miljömedicinsk klinik, eller
  - iii. inom Försvarsmakten.

Läkaren ska även ha god kännedom om arbetstagarens exponering och arbetsförhållanden.

Läkarundersökning med bedömning för tjänstbarhetsintyg

2. Vid läkarundersökningen ska

1. uppgifter inhämtas om
  - a) tidigare och nuvarande arbetsförhållanden,
  - b) tidigare och nuvarande exponering för bly i arbetet och under fritid,

- c) tidigare och nuvarande sjukdomar, med särskild inriktning på
    - i. blodsjukdom,
    - ii. neurologisk sjukdom, och
    - iii. njursjukdom,och
  - d) läkemedelsanvändning och tobaksbruk,
2. neurologiskt status utföras, om neurologiska besvär finns,
  3. blodtrycket bestämmas,
  4. kvalitativ bestämning utföras av protein i urin,
  5. i övrigt ingå vad som kan behövas för att bedöma om arbetstagaren löper risk för ohälsa i samband med arbete med bly, och
  6. en bedömning görs avseende sambandet mellan eventuella besvär och arbetstagarens aktuella arbetssituation.
3. I samband med läkarundersökningen ska läkaren informera kvinnliga arbetstagare under 50 års ålder om att blyexponering vid en eventuell graviditet kan innebära risk för skador på fostret.
4. Ett tjänstbarhetsintyg ska utfärdas för de arbetstagare där en bedömning, som grundas på läkarundersökningen enligt punkt 2, visar att arbetet i nuläget inte ger ohälsa, eller kan misstänkas ge en ökad risk för ohälsa.
- I tjänstbarhetsintyget ska de uppgifter som anges i 15 § finnas.
- Nästa medicinska kontroll med bedömning för tjänstbarhetsintyg ska ske inom 3 år, eller tidigare om den samlade bedömningen föranleder detta.
5. Ett tjänstbarhetsintyg ska inte utfärdas om läkarundersökningen enligt punkt 2, visar att en arbetstagare har sjuklighet eller svaghet som ger ohälsa, eller kan misstänkas ge en ökad risk för ohälsa, vid arbete som innebär exponering för bly enligt 44 §.

Biologisk exponeringskontroll vid blyarbete

6. En biologisk exponeringskontroll ska ske genom analys av blyhalten i blod. Analysen ska utföras av laboratorium som har lämplig analysmetod och som kan uppvisa tillförlitlighet i sina analysresultat för bly i blod. Blyhalten i blod ska anges i enheten $\mu\text{mol/L}$ (mikromol per liter).

Arbete med kadmium

Kompetenskrav för att få utföra den medicinska kontrollen och för att få utfärda tjänstbarhetsintyg

1. Den som utför en medicinsk kontroll med avseende på arbete med kadmium, där det krävs en bedömning för tjänstbarhetsintyg, ska vara legitimerad läkare och ha

1. specialistkompetens inom
  - a) företagshälsovård,
  - b) yrkesmedicin,
  - c) yrkes- och miljömedicin,
  - d) arbets- och miljömedicin,
  - e) arbetsmedicin, eller
  - f) annan jämförlig specialitet,

eller

2. godkänt resultat från
  - a) Arbetslivsinstitutets företagsläkarutbildning, och ha minst 2 års heltidstjänstgöring under handledning
    - i. inom företagshälsovård eller motsvarande,
    - ii. på arbets- och miljömedicinsk klinik, eller
    - iii. inom Försvarsmakten,

eller

- b) en kurs i medicinska kontroller med kursintyg från Arbetsmiljöverket eller en därmed jämförlig utbildning, och ha minst 2 års heltidstjänstgöring under handledning
  - i. inom företagshälsovård eller motsvarande,
  - ii. på arbets- och miljömedicinsk klinik, eller
  - iii. inom Försvarsmakten.

Läkaren ska även ha god kännedom om arbetstagarens exponering och arbetsförhållanden.

Läkarundersökning med bedömning för tjänstbarhetsintyg

2. Vid läkarundersökningen ska

1. uppgifter inhämtas om
  - a) tidigare och nuvarande arbetsförhållanden,
  - b) tidigare och nuvarande relevanta exponeringar för kadmium i arbetet och under fritid,
  - c) tidigare och nuvarande sjukdomar, med särskild inriktning på njursjukdom, och

- d) läkemedelsanvändning och tobaksbruk,
2. klinisk undersökning genomförs, som är relevant i samband med kadmiumexponering,
3. blodtrycket bestämmas,
4. kontroll utförs av eventuell förekomst av kadmium i urin,
5. kemisk diagnostik utförs avseende eventuell njurpåverkan,
6. i övrigt ingå vad som kan behövas för att bedöma om arbetstagaren löper risk för ohälsa i samband med arbete med kadmium, och
7. en bedömning görs avseende sambandet mellan eventuella besvär och arbetstagarens aktuella arbetssituation.

3. Ett tjänstbarhetsintyg ska utfärdas för de arbetstagare där en bedömning, som grundas på läkarundersökningen enligt punkt 2, visar att arbetet i nuläget inte ger ohälsa, eller kan misstänkas ge en ökad risk för ohälsa.

I tjänstbarhetsintyget ska de uppgifter som anges i 15 § finnas.

Nästa medicinska kontroll med bedömning för tjänstbarhetsintyg ska ske inom 3 år, eller tidigare om den samlade bedömningen föranleder detta.

4. Ett tjänstbarhetsintyg ska inte utfärdas om läkarundersökningen enligt punkt 2, visar att en arbetstagare har sjuklighet eller svaghet som ger ohälsa, eller kan misstänkas ge en ökad risk för ohälsa, vid arbete som innebär exponering för kadmium enligt 54 §.

Biologisk exponeringskontroll vid kadmiumarbete

5. En biologisk exponeringskontroll ska ske genom analys av kadmiumhalten i blod. Analysen ska utföras av laboratorium som har lämplig analysmetod och som kan uppvisa tillförlitlighet i sina analysresultat för kadmium i blod. Kadmiumhalten i blod ska anges i enheten nmol/L (nanomol per liter).

Arbete med kvicksilver

Kompetenskrav för att få utföra den medicinska kontrollen och för att få utfärda tjänstbarhetsintyg

1. Den som utför en medicinsk kontroll med avseende på arbete med kvicksilver, där det krävs en bedömning för tjänstbarhetsintyg, ska vara legitimerad läkare och ha

1. specialistkompetens inom
  - a) företagshälsovård,
  - b) yrkesmedicin,
  - c) yrkes- och miljömedicin,
  - d) arbets- och miljömedicin,
  - e) arbetsmedicin, eller
  - f) annan jämförlig specialitet,

eller

2. godkänt resultat från
  - a) Arbetslivsinstitutets företagsläkarutbildning, och ha minst 2 års heltidstjänstgöring under handledning
    - i. inom företagshälsovård eller motsvarande,
    - ii. på arbets- och miljömedicinsk klinik, eller
    - iii. inom Försvarsmakten,

eller

- b) en kurs i medicinska kontroller med kursintyg från Arbetsmiljöverket eller en därmed jämförlig utbildning, och ha minst 2 års heltidstjänstgöring under handledning
  - i. inom företagshälsovård eller motsvarande,
  - ii. på arbets- och miljömedicinsk klinik, eller
  - iii. inom Försvarsmakten.

Läkaren ska även ha god kännedom om arbetstagarens exponering och arbetsförhållanden.

Läkarundersökning med bedömning för tjänstbarhetsintyg

2. Vid läkarundersökningen ska

1. uppgifter inhämtas om
  - a) tidigare och nuvarande arbetsförhållanden,
  - b) tidigare och nuvarande relevanta exponeringar för kvicksilver i arbetet och under fritid,
  - c) tidigare och nuvarande sjukdomar, och
  - d) läkemedelsanvändning och tobaksbruk,

2. neurologiskt status utföras, om neurologiska besvär finns,
3. blodtryck bestämmas,
4. kemisk diagnostik utföras avseende eventuell njurpåverkan,
5. i övrigt ingå vad som kan behövas för att bedöma om arbetstagaren löper risk för ohälsa i samband med arbete med kvicksilver, och
6. en bedömning göras avseende sambandet mellan eventuella besvär och arbetstagarens aktuella arbetsituation.

3. Ett tjänstbarhetsintyg ska utfärdas för de arbetstagare där en bedömning, som grundas på läkarundersökningen enligt punkt 2, visar att arbetet i nuläget inte ger ohälsa, eller kan misstänkas ge en ökad risk för ohälsa.

I tjänstbarhetsintyget ska de uppgifter som anges i 15 § finnas.

Nästa medicinska kontroll med bedömning för tjänstbarhetsintyg ska ske inom 3 år, eller tidigare om den samlade bedömningen föranleder detta.

4. Ett tjänstbarhetsintyg ska inte utfärdas om läkarundersökningen enligt punkt 2, visar att en arbetstagare har sjuklighet eller svaghet som ger ohälsa, eller kan misstänkas ge en ökad risk för ohälsa, vid arbete som innebär exponering för kvicksilver enligt 63 §.

Biologisk exponeringskontroll vid kvicksilverarbete

5. En biologisk exponeringskontroll ska ske genom analys av kvicksilverhalten i blod. Analysen ska utföras av laboratorium som har lämplig analysmetod och som kan uppvisa tillförlitlighet i sina analysresultat för kvicksilverhalten i blod. Kvicksilverhalten i blod ska anges i enheten nmol/L (nanomol per liter).

Klättring med stor nivåskillnad

Kompetenskrav för att få utföra den medicinska kontrollen och för att få utfärda tjänstbarhetsintyg

1. Den som utför en medicinsk kontroll med avseende på arbete som innebär klättring med stor nivåskillnad, där det krävs en bedömning för tjänstbarhetsintyg, ska vara legitimerad läkare och ha

1. specialistkompetens inom
  - a) företagshälsovård,
  - b) yrkesmedicin,
  - c) yrkes- och miljömedicin,
  - d) arbets- och miljömedicin,
  - e) arbetsmedicin, eller
  - f) annan jämförlig specialitet,

eller

2. godkänt resultat från
  - a) Arbetslivsinstitutets företagsläkarutbildning, och ha minst 2 års heltidstjänstgöring under handledning
    - i. inom företagshälsovård eller motsvarande,
    - ii. på arbets- och miljömedicinsk klinik, eller
    - iii. inom Försvarsmakten,

eller

- b) en kurs i medicinska kontroller med kursintyg från Arbetsmiljöverket eller en därmed jämförlig utbildning, och ha minst 2 års heltidstjänstgöring under handledning
  - i. inom företagshälsovård eller motsvarande,
  - ii. på arbets- och miljömedicinsk klinik, eller
  - iii. inom Försvarsmakten.

Läkaren ska även ha god kännedom om arbetstagarens exponering och arbetsförhållanden.

Läkarundersökning med bedömning för tjänstbarhetsintyg

2. Vid läkarundersökningen ska

1. uppgifter inhämtas om
  - a) tidigare och nuvarande arbetsförhållanden,
  - b) tidigare och nuvarande fysiska och psykiska sjukdomar, med särskild inriktning på sjukdom eller annan ohälsa som kan ge
    - i. akut medvetandepåverkan,
    - ii. benägenhet för blodtrycksfall, eller

- iii. orsaka annan plötslig svaghet,
  - c) läkemedelsanvändning och tobaksbruk, och
  - d) alkohol- och drogvapor,
2. klinisk undersökning genomförs avseende hjärta och lungor,
  3. blodtryck bestämmas,
  4. arbetsprov med EKG-registrering under maximal arbetsbelastning utförs
    - a) innan arbetstagaren sysselsätts i arbetet, och
    - b) återkommande
      - i. för arbetstagare under 40 år, med högst 5 års mellanrum, med längsta giltighet till 42 års ålder,
      - ii. för arbetstagare som har fyllt 40 år, men inte 50 år, med högst 2 års mellanrum, med längsta giltighet till 51 års ålder, och
      - iii. för arbetstagare som har fyllt 50 år, med högst 12 månaders mellanrum,
    5. i övrigt ingå vad som kan behövas för att bedöma om arbetstagaren löper risk för ohälsa i samband med fysiskt ansträngande arbete vid klättring med stor nivåskillnad, och
    6. en bedömning görs avseende sambandet mellan eventuella besvär och arbetstagarens aktuella arbetssituation.
3. Ett tjänstbarhetsintyg ska utfärdas för de arbetstagare där en bedömning, som grundas på läkarundersökningen enligt punkt 2, visar att arbetet i nuläget inte ger ohälsa, eller kan misstänkas ge en ökad risk för ohälsa.
- I tjänstbarhetsintyget ska de uppgifter som anges i 15 § finnas.
- Nästa medicinska kontroll med bedömning för tjänstbarhetsintyg ska ske inom 12 månader, eller tidigare om den samlade bedömningen föranleder detta.
4. Ett tjänstbarhetsintyg ska inte utfärdas om läkarundersökningen enligt punkt 2, visar att en arbetstagare har sjuklighet eller svaghet som ger ohälsa, eller kan misstänkas ge en ökad risk för ohälsa, vid klättring med stor nivåskillnad enligt 71 §.

Rök- och kemdykning

Kompetenskrav för att få utföra den medicinska kontrollen och för att få utfärda tjänstbarhetsintyg

1. Den som utför en medicinsk kontroll med avseende på arbete med rök- eller kemdykning, där det krävs en bedömning för tjänstbarhetsintyg, ska vara legitimerad läkare och ha

1. specialistkompetens inom
  - a) företagshälsovård,
  - b) yrkesmedicin,
  - c) yrkes- och miljömedicin,
  - d) arbets- och miljömedicin,
  - e) arbetsmedicin, eller
  - f) annan jämförlig specialitet,

eller

2. godkänt resultat från
  - a) Arbetslivsinstitutets företagsläkarutbildning, och ha minst 2 års heltidstjänstgöring under handledning
    - i. inom företagshälsovård eller motsvarande,
    - ii. på arbets- och miljömedicinsk klinik, eller
    - iii. inom Försvarsmakten,

eller

- b) en kurs i medicinska kontroller med kursintyg från Arbetsmiljöverket eller en därmed jämförlig utbildning, och ha minst 2 års heltidstjänstgöring under handledning
  - i. inom företagshälsovård eller motsvarande,
  - ii. på arbets- och miljömedicinsk klinik, eller
  - iii. inom Försvarsmakten.

Läkaren ska även ha god kännedom om arbetstagarens exponering och arbetsförhållanden.

Läkarundersökning med bedömning för tjänstbarhetsintyg

2. Vid läkarundersökningen ska

1. uppgifter inhämtas om
  - a) tidigare och nuvarande arbetsförhållanden,
  - b) tidigare och nuvarande fysiska och psykiska sjukdomar, med särskild inriktning på sjukdom eller annan ohälsa som kan ge
    - i. medvetandepåverkan,
    - ii. nedsatt uppmärksamhet eller koncentration,

- iii. plötslig förlust av funktionsförmåga,
  - iv. nedsatt balans eller koordination, eller
  - v. begränsning av rörligheten,
  - c) läkemedelsanvändning och tobaksbruk, och
  - d) alkohol- och drogvvanor,
  - 2. klinisk undersökning genomförs avseende hjärta och lungor,
  - 3. blodtryck bestämmas,
  - 4. spirometriundersökning genomförs,
  - 5. fysisk arbetsförmåga bestämmas enligt punkt 5,
  - 6. arbetsprov med EKG-registrering under maximal arbetsbelastning utförs
    - a) innan arbetstagaren sysselsätts i arbetet, och
    - b) återkommande
      - i. för arbetstagare under 40 år, med högst 5 års mellanrum, med längsta giltighet till 42 års ålder,
      - ii. för arbetstagare som har fyllt 40 år, men inte 50 år, med högst 2 års mellanrum, med längsta giltighet till 51 års ålder, och
      - iii. för arbetstagare som har fyllt 50 år, med högst 12 månaders mellanrum,
  - 7. i övrigt ingå vad som kan behövas för att bedöma om arbetstagaren löper risk för ohälsa i samband med arbete med rök- eller kemdykning, och
  - 8. en bedömning görs avseende sambandet mellan eventuella besvär och arbetstagarens aktuella arbetssituation.
3. Ett tjänstbarhetsintyg ska utfärdas för de arbetstagare där en bedömning, som grundas på
- 1. läkarundersökningen enligt punkt 2, och
  - 2. den fysiska arbetsförmågan enligt punkt 5,
- visar att arbetet i nuläget inte ger ohälsa, eller kan misstänkas ge en ökad risk för ohälsa.
- I tjänstbarhetsintyget ska de uppgifter som anges i 15 § finnas.
- Nästa medicinska kontroll med bedömning för tjänstbarhetsintyg ska ske inom 12 månader, eller tidigare om den samlade bedömningen föranleder detta.
4. Ett tjänstbarhetsintyg ska inte utfärdas om
- 1. arbetstagaren inte klarar av att gå i 6 minuter vid test av den fysiska arbetsförmågan enligt punkt 5, eller
  - 2. en läkarundersökning enligt punkt 2, visar att arbetstagaren har sjuklighet eller svaghet som ger ohälsa, eller kan misstänkas ge en ökad risk för ohälsa, vid arbete med rök- eller kemdykning enligt 74 §.

Bestämning av fysisk arbetsförmåga

5. Den fysiska arbetsförmågan bestäms genom 6 minuters gång på ett lutande rullband, som har hastigheten 4,5 km/timme. Rullbandets lutning ska vara 8° mot horisontalplanet.

Arbetstagaren ska under provet vara iförd den arbetsutrustning som används i arbetet med rök- eller kemdykning, utom andningsmask. Totalvikten av arbetsutrustningen ska vara minst 24 kg ± 0,5 kg. Stövlar kan ersättas med gymnastikskor.

Dykeriarbete

Kompetenskrav för att få utföra den medicinska kontrollen och för att få utfärdade tjänstbarhetsintyg

1. Den som utför en medicinsk kontroll med avseende på dykeriarbete, ska vara legitimerad läkare och ha god kunskap om dykerimedicinska bedömningar genom godkänt resultat från en dykerimedicinsk utbildning, som är kvalitetssäkrad mot standardkrav från European Diving Technology Committee (EDTC).

Läkaren ska även ha

1. goda kunskaper om vad arbetsmiljöarbete innebär, och
2. god kännedom om arbetstagarens exponering och arbetsförhållanden.

Läkarundersökning med bedömning för tjänstbarhetsintyg

2. Läkarundersökningen ska omfatta

1. de moment som ingår i EDTC:s standardformulär för friskundersökning av yrkesdykare,
2. det som i övrigt kan behövas för att bedöma om arbetstagaren löper risk för ohälsa i samband med dykeriarbete, och
3. en bedömning avseende sambandet mellan eventuella besvär och arbetstagarens aktuella arbetssituation.

3. Ett tjänstbarhetsintyg ska utfärdas för de arbetstagare där en bedömning, som grundas på läkarundersökningen enligt punkt 2, visar att arbetet i nuläget inte ger ohälsa, eller kan misstänkas ge en ökad risk för ohälsa.

I tjänstbarhetsintyget ska de uppgifter som anges i 15 § finnas.

Nästa medicinska kontroll med bedömning för tjänstbarhetsintyg ska ske inom

1. 5 år för arbetstagare under 40 år, med längsta giltighet till 42 års ålder,
2. 2 år för arbetstagare som har fyllt 40 år, eller
3. tidigare om den samlade bedömningen föranleder detta.

4. Ett tjänstbarhetsintyg ska inte utfärdas om läkarundersökningen enligt punkt 2, visar att en arbetstagare har sjuklighet eller svaghet som ger ohälsa, eller kan misstänkas ge en ökad risk för ohälsa, vid dykeriarbete enligt 77 §.

**ARBETSMILJÖ
VERKET**

Arbetsmiljöverket · 112 79 · Stockholm · Tel 010-730 90 00 · www.av.se

Utgivare: Anna Varg
ISBN 978-91-7930-663-2 · ISSN · 1650-3163